הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שצג שצד

שצג דִּין עֵרוּב בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְדִין בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת לְעֶרֶב. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]אֵין מְעָרְבִין עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת וְשִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת (ב) בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת. (ג) וְאִם שָׁכַח וְלֹא עֵרַב מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וְחָלוּ שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי וְיוֹם שִׁשִּׁי, [*] [ב]יְעָרֵב בְּיוֹם טוֹב (ד) עַל תְּנַאי, שֶׁ[ג]אִמַּר אִם הַיּוֹם חל (ה) יִהְיֶה זֶה עֵרוּב וְאִם הַיּוֹם קֹדֶשׁ אֵין בְּדִבְרֵי כְּלוּם, (ו) וּלְמָחָר (ז) יֹאמַר אִם הַיּוֹם קֹדֶשׁ הֲרֵי עֵרַבְתִּי מֵאֶתְמוֹל וְאִם הַיּוֹם חל יִהְיֶה זֶה עֵרוּב. וְהֲנֵי מִלֵּי (ז) בִּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל גָּלֻיּוֹת, אֲבָל בִּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לֹא, [ג]דְּכִיוָמָא אֲרִיכְתָּא דָּמְיָא (ח) (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תקכ״ח (ס״כ)):

ב אֶחָד עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת וְאֶחָד שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת (ט) [ד]מְעָרְבִין אוֹתָם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, (י) [ה]וַאֲפִלּוּ אִם כְּבָר קִבֵּל עָלָיו תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת. (יא) [ו]וְיֵשׁ אוֹסְרִים (יב) אִם קִבֵּל עָלָיו תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת: **ג** (יג) [ז]עֵרֶב לִשְׁנַיִם, לְאֶחָד מִבְּעוֹד יוֹם וְנֶאֱכַל הֶעֵרוּב בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וּלְאֶחָד עֵרֶב בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, שְׁנֵיהֶם קָנוּ עֵרוּב, שֶׁלְּאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱכַל עֵרוּבוֹ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (יד) אָנוּ חוֹשְׁבִים אוֹתוֹ לַיְלָה, וּלְאוֹתוֹ שֶׁהִנִּיחַ עֵרוּבוֹ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (טו) חוֹשְׁבִים אוֹתוֹ יוֹם. (טז) * [ח]אֲבָל אִם עֵרַב עָלָיו בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְנֶאֱכַל עֵרוּבוֹ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אָסוּר:

שצד סְפֵק עֵרוּב מַה דִּינוֹ. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א [א]סְפֵק עֵרוּב, כְּגוֹן (א) סָפֵק אִם הָיָה קַיָּם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אִם לָאו, מֻתָּר, וְהוּא שֶׁהָיָה לוֹ חֶזְקַת כַּשְׁרוּת כְּגוֹן שֶׁהִנִּיחוּ שָׁם וְאֹרַע בּוֹ סָפֵק. * [ב]אֲבָל אִם לֹא הָיָה לוֹ חֶזְקַת כַּשְׁרוּת (ב) כְּגוֹן סָפֵק אִם הֻנַּח שָׁם

א משנה עירובין ל״ה (ע״א) וּכְרַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן. ב מַשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא שָׁם ל״ו (ע״א).

א בְּרַיְיתָא בַּיצָה ט״ז (ע״ב) וּכְתַנָּא קַמָּא. ב שָׁם בַּגְּמָרָא (ז׳ [י״ז] (ע״א) וּכְרָבָא וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הָרִי״ף (ט:) וְהָרֹא״ש שָׁם (פרק ב סי׳ ט). ג שָׁם. ד מִשְׁנָה שַׁבָּת ל״ד (ע״א) וּבַגְּמָרָא בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה וּפֵרוּשׁ רַשׁ״י (ד״ה בעירובי) וְתוֹסָפוֹת שָׁם (ד״ה לא) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. ה טוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ שְׁמַרְיָה וְהַפַּרְדְּכִי (שבת סי׳ רצ) גַּם בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יוֹאֵל. ו שָׁם בַּפַּרְדְּכִי בְּשֵׁם מִקְצָת תַּלְמִידָיו וְשָׁחֲזַר בּוֹ הָרַב. ז מֵימְרָא דְּרַבָּה בְּשַׁבָּת ל״ד (שם) וְעֵרוּבִין (מ״ו) (ע״ר) (ע״א). ח רַבֵּנוּ יוֹנָה שָׁם בְּשַׁבָּת (הובא בראש״ש פרק ב סי׳ כב).

בַּאֵר הַיֵּטֵב

א (ג) יֹאמַר. עַל אוֹתוֹ הַפַּת. טוּר. דְּהוֹאִיל וְעָבִיד בַּיּוֹם כְּבָר מְצִוֶּה לְיַעֲבֵד בָּהּ מִצְוָה אַחֲרִיתָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן שצ״ד (ס״ב) בְּהַגָּ״ה, וְכָל שֶׁכֵּן כָּאן דְּתַרְוַיְיהוּ חָדָא מִצְוָה דַּעֲרוּב נִיתְּנוּ. ט״ז (סק״ג) עַיֵּן שָׁם: **ב** (ג) וְיֵשׁ אוֹסְרִים. עַיֵּן ט״ז (סק״ד) מַה שֶּׁהִקְשָׁה עַל דַּעָה זוֹ, וְהַיַּד אַהֲרֹן מְיַשְּׁבוֹ בְּטוֹב, עַיֵּן שָׁם:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בשו״ע] יְעָרֵב בְּיוֹם טוֹב עַל תְּנַאי. הֶרְמַב״ם פֶּרֶק ו׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (הט״ו) חוֹלֵק בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת בֵּית אֶפְרַיִם סִימָן נ״א מַה שֶּׁכָּתַב בְּעִנְיָן זֶה. וּמַה שֶּׁכָּתַב (ס״ב) וַאֲפִלּוּ כְּבָר קִבֵּל עָלָיו תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן רס״א (ס״ד) שֶׁלְּכְאוֹרָה מַשְׁמַע לְהַפֵּךְ. וְעַיֵּן בְּבֵרכֵי יוֹסֵף (סק״ב) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה:

בְּאוֹר הֲלָכָה

ג * אֲבָל אִם עֵרַב וְכוּ׳. אִמְרִינַן בְּשַׁבָּת דַּף ל״ד (ע״ב ודף לה.) דְּכַד שְׁלִים בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּרַבִּי יְהוּדָה מַתְחִיל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּרַבִּי יוֹסֵי, וּלְפִי זֶה אִם **הִנִּיחַ הֶעָרוּב בְּזְמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּרַבִּי יְהוּדָה וְנֶאֱכַל בְּזְמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּרַבִּי יוֹסֵי קָנָה מִמָּה נַפְשָׁךְ**, דְּלְרַבִּי יְהוּדָה הֲרֵי נֶאֱכַל בַּלַּיְלָה וּלְרַבִּי יוֹסֵי הֲרֵי הֻנַּח בַּיּוֹם:

א * אֲבָל אִם לֹא הָיָה לוֹ חֶזְקַת כַּשְׁרוּת וְכוּ׳. עַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א (ד״ה ספק) דְּמִקּוֹרוֹ הוּא מַהָא דְּאִמְרִינַן בְּעֵרוּבִין ל״ו (ע״א) אֲבָל עֵרַב בִּתְרוּמָה סָפֵק

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּשֶׁעֵרְבוּ לַחֲצָאִין (לג) שֶׁגָּלוּ דַּעְתָּם שֶׁאֵין רוֹצִין לִהְיוֹת מְשֻׁתָּפִין:

א (א) אֵין מְעָרְבִין וְכוּ׳. מִפְּנֵי (ב) שֶׁנִּרְאֶה כְּמְתַקֵּן בְּיוֹם טוֹב לְצָרְכּוֹ מָחָר. וְאִם שָׁכַח וְעֵרַב, יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק אִם מְהָנֵי [פְּרִי מְגָדִים (משׁ״ז סק״א)]: (ב) בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת. בֵּין (ג) שָׁחָל שְׁנֵי הַיָּמִים יוֹם חֲמִישִׁי שִׁשִּׁי אוֹ שִׁשִּׁי וְשַׁבָּת, אֶלָּא יָנִיחַ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב: (ג) וְאִם שָׁכַח וְלֹא עֵרַב. פֵּרוּשׁ, בְּיוֹם טוֹב דְּעִלְּמָא, וְלֹא בְּעֶרֶב שַׁבָּת: (ד) עַל תְּנַאי. וּבְלֹא בְּרָכָה. בִּרְכֵּי יוֹסֵף בְּסִימָן (תקכ״ח) [תקכ״ז] (סק״י): (ה) יִהְיֶה זֶה עֵרוּב. לְצָרְכּוֹ (סק״ב): (ו) וּלְמָחָר יֹאמַר. עַל אוֹתוֹ הַפַּת. (ז) שֶׁאִם יֹאמַר עַל פַּת אַחֵר, יִצְטָרֵךְ לִשְׁמֹר גַּם הַפַּת הָרִאשׁוֹן שֶׁיִּהְיֶה קַיָּם עַד שֶׁחָשְׁכָה לֵיל שַׁבָּת, דְּשֶׁמָּא יוֹם אֶתְמוֹל הָיָה חל וְחָל עֵרוּבוֹ וְצָרִיךְ שֶׁיִּתְקַיֵּם עַד כְּנִיסַת שַׁבָּת: (ז) בִּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל גָּלֻיּוֹת. דְּמִן הַתּוֹרָה קְדוּשׁ רַק יוֹם אֶחָד, וְהַשֵּׁנִי מִשּׁוּם סְפֵקָא: (ח) וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תקכ״ח. דְּשָׁם מְבֹאָר דְּאִסּוּר הַנַּחַת עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת הוּא אֲפִלּוּ אִם הִנִּיחַ עֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין: **ב** (ט) מְעָרְבִין אוֹתָהּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. עַיֵּן לְעֵיל סִימָן רס״א סָעִיף א׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יא) וּבְאוּר הֲלָכָה (ד״ה עירובי חצירות) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: (י) וַאֲפִלּוּ אִם כְּבָר וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁכְּבָר קִבֵּל עָלָיו (ה) קֹדֶם שֶׁנַּעֲשָׂה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, דְּאִיכָּא תַּרְתֵּי לְרֵיעוּתָא, אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי: (יא) וְיֵשׁ אוֹסְרִים אִם קִבֵּל וְכוּ׳. וּלְדִידְהוּ אָסוּר מִפְּנֵי הַקַּבָּלָה (ו) אֲפִלּוּ עַדַיִן לֹא הִגִּיעַ זְמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. וְטַעְמָם, דְּכֵיוָן שֶׁקִּבֵּל עָלָיו בְּפֵרוּשׁ, חָמוּר דָּבָר זֶה יוֹתֵר מִזְּמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּאִתְיָא מִמֵּילָא: (יב) אִם קִבֵּל עָלָיו תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת. מִבֵּאוּר הַגְּרָ״א (ד״ה ויש) מִשְׁמַע [א]שֶׁמְּצַדֵּד לְדִינָא כְּדָעָה זוֹ, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רס״א סָעִיף ד׳ בְּבֵאוּר הַמַּתְחִיל אֵין מְעָרְבִין: **ג** (יג) עֵרֶב לִשְׁנַיִם. הֵיכָנוּ שֶׁשָּׁנִים עָשׂוּהוּ שֶׁלֹּא לְעֶרֶב בִּשְׁבִילוֹ: (יד) אָנוּ חוֹשְׁבִים אוֹתוֹ לַיְלָה. וּכְבָר חל הֶעָרוּב: (טו) חוֹשְׁבִין אוֹתוֹ יוֹם. וְהִנִּיחַ בְּזְמַנּוֹ. וְאַף שֶׁהָאִישׁ הַזֶּה נַעֲשָׂה שֶׁלֹּא בְּעֵד שְׁנֵיהֶם וְסוֹתְרִין אַלּוּ לְאֵלּוּ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת מִלְּתָא דְּרַבָּנָן הִיא תְּלִינַן לְקוּלָּא לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִשּׁוּם דְּסָפְקָא דְּרַבָּנָן לְקוּלָּא [גְּמָרָא (שבת לה.)]: (טז) אֲבָל אִם עֵרַב וְכוּ׳. דְּכֻלֵּי הַאי לֹא מִקְלִינַן לְחַלֵּק הַזְּמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת גּוּפָא לְאִישׁ אֶחָד דְּהַיְנוּ לְעִנְיַן הַנָּחָה לְשַׁוְּיֵהּ כְּיוֹם וּלְעִנְיַן אֲכִילָה לְשַׁוְּיֵהּ כְּלַיְלָה:

א (א) סָפֵק אִם הָיָה קַיָּם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁנֶּאֱכַל אוֹ נִשְׂרַף הֶעָרוּב, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם הָיָה זֶה (ב) קֹדֶם שֶׁהִתְחִיל הַבֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אוֹ שֶׁהָיָה קַיָּם בְּזְמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת: (ב) כְּגוֹן סָפֵק אִם הֻנַּח וְכוּ׳. וְאַף דְּפָסַק לְעֵיל בְּסִימָן שצ״ג (ס״ב) וּבְסִימָן רס״א (ס״א) דְּסָפֵק דָּבָר הַמֻּתָּר בְּיוֹם טוֹב מֻתָּר בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת, הָתָם הוּא דְּלֹא הָיָה לוֹ חֶזְקַת כַּשְׁרוּת כְּלָל, אֲבָל הָכָא הוֹאִיל וְהָיָה לוֹ חֶזְקַת כַּשְׁרוּת מֵאֶתְמוֹל, אָמְרִינַן דְּלֹא נִפְסַל עַכְשָׁו:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ח (לג) מַגִּיד מִשְׁנָה (פ״ה הכ״ג):

א (ג) רַשׁ״י (ביצה סז: ד״ה לא עירובי): (ג) כֵּן מַשְׁמַע מִפִּתְיֵמַת הַפּוֹסְקִים. וְלֹא אָמְרִינַן דַּיְינִינְהוּ מִפְּקָא בְּעֶרֶב שַׁבָּת דִּלְמָא אֶתְמוֹל הָיָה קֹדֶשׁ אוֹ שֶׁלְּמָחָר בְּיוֹם שַׁבָּת יִהְיֶה יוֹם טוֹב וְהַיּוֹם הוּא חוֹל וְלֹא יִהְיֶה מַשְׁכְּחַת דַּיְינָא דִּבְרֵירְיֵתָא כִּי אִם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁיּוֹם אֶחָד הוּא קָדוֹשׁ] דְּדִמְיָא דְּמִקַּלִּינַן לְהַנִּיחַ בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת מִשּׁוּם סְפֵקָא: (ג) וּבְפֹרֶ״ מְגִדִּים (משׁ״ז סק״ב) מְצַדֵּד דְּהוּא הַדִּין לְהַנִּיחַ בְּיוֹם ה׳ גַּם בְּשַׁבִּיל יוֹם טוֹב שֶׁנִּי וְיֵהָנֵי זֶה שֶׁיִּהְיֶה מֻתָּר לְטַלְטֵל כֵּלִים לְהוֹצִיא מַחְצָר לְחָצֵר [אַף שֶׁלֹּא לְצָרְכּוֹ הַיּוֹם כְּלָל] בְּיוֹם שֵׁנִי, וְיֹאמַר, אִם הַיּוֹם חוֹל אֲנִי מַנִּיחַ בְּשַׁבִּיל מָחָר וּבְשַׁבִּיל שַׁבָּת, וְאִם הַיּוֹם קֹדֶשׁ אֵין בְּדִבְרֵי כְּלוּם. וּלְמָחָר בְּיוֹם ו׳ יֹאמַר אִם אֶתְמוֹל הָיָה קֹדֶשׁ אֲנִי מַנִּיחַ הַיּוֹם לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת: (ד) אַחֲרוֹנִים: **ב** (ט) כֵּן מוּכָח מֵרְאִיַּת רַבֵּנוּ שְׁמַרְיָה שֶׁהוּבָא בְּפַרְדְּכִי (שבת סי׳ רצ), עַיֵּן שָׁם: (ו) כֵּן מוּכָח מִסִּימָן רס״א סָעִיף ד׳ וּמִסִּימָן רנ״ג סָעִיף ב׳ בְּהַגָּ״ה: **א** (ט) דְּאִלּוּ הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁרָגַע אַחַת הָיָה הֶעָרוּב קַיָּם אַחַר שֶׁכְּבָר הִתְחִיל זְמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אֲז אֲפִלּוּ יוֹדֵעַ בְּוַדַּאי שֶׁתָּכָף נִשְׂרַף גַּם כֵּן כָּשֵׁר כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן שצ״ג (ס״ג) [פְּרִישָׁה (סק״א)]:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ב) כתב: והעיקר כסברא ראשונה [שמותר לערב] בקבלת תוספת שבת בלבד. אבל אם התפלל תפילת ערבית של שבת הרי קיבל עליו שבת עצמה כיון שהתפלל תפילת ליל שבת, ונאסר בכל השבותים כמו בשבת עצמה לבד ממה שנעשה ע״י אחר כמו שנתבאר בסימן רס״א ורס״ג. ואפילו אם הוא לא התפלל, אם רוב הציבור התפללו המיעוט נמשכים אחריהם בעל כרחן (ולא משגמרו התפילה אלא אפילו משהתחילו אותה דהיינו ענית ברכו כמו שנתבאר).

עון והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah